

Tahtotila Länsirata Oy:n rakentamisvaiheen rahoittamisesta

Kunnanhallitus 15.01.2024 § 13

Länsirata Oy:n (ent. Turun tunnin juna Oy) tarkoituksena on hakea Euroopan Unionin Verkkojen Eurooppa (Connecting Europe Facility, CEF) – rahoitusta tammikuussa 2024 päättyvässä haussa Salo – Hajala sekä Espoo – Hista yhteysvälien rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun.

CEF-rahoitus tarjoaa rahoitustukea mm. liikenneverkkojen kehittämiseen. 2023 CEF Liikenne -haku avautui 26.9.2023 ja haku sulkeutuu 30.1.2024 kello 17.00 Keski-Euroopan aikaa. Haussa rahoitetaan projekteja, jotka tähtäävät Euroopan liikenneinfrastruktuurin rakentamiseen ja modernisointiin sekä auttavat edistämään Euroopan liikenneverkon vihreää siirtymää.

Valtioneuvoston Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 19.12.2023 kokouksessaan sitä, että Turun Tunnin Juna Oy hakee CEF-tukea tammikuussa 2024 päättyvässä haussa Salo–Hajala- sekä Espoo–Hista-yhteysvälien rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun. CEF-tukihakemukseen tarvitaan vielä raha-asiainvaliokunnan hyväksyntä. Myös hankeyhtiön yhtiökokous päätti 20.12.2023, että yhtiö hakee CEF-tukea Talouspoliittisen ministerivaliokunnan kirjauksen mukaisesti, eli Salo-Hajala ja Espoo-Hista yhteysvälin rakentamissuunnitteluun sekä rakentamiseen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnitteluun. Hankeyhtiön yhtiökokous päätti samalla yhtiön nimenmuutoksesta Länsirata Oy:ksi.

Länsiradan edistämisestä on järjestetty Liikenne- ja viestintäministeriön, Valtiovarainministeriön, hankeyhtiön sekä kuntien edustajien kanssa viisi tapaamista (13.12.2023, 28.11.2023, 17.11.2023, 13.11.2023, 8.11.2023). Ministeriön edustajat ovat edellyttäneet CEF-hakemuksen liitteeksi hankeyhtiön osakkailta alustavaa rahoitussitoumusta siitä, että osakkaat ovat mukana hankkeen kansallisen rahoituksen toteuttamisessa. Alustavan rahoitussitoumuksen tarkoituksena on mahdollistaa CEF-tukihakemuksen jättäminen tammikuun 2024 aikana.

Turun Tunnin Juna Oy:n perustamisasiakirjan mukaan omistusosuudet yhtiöstä ovat tällä hetkellä seuraavat; Suomen valtio 51 %, Turun kaupunki 13,25 %, Espoon kaupunki 13,25 %, Helsingin kaupunki 7,50 %, Salon kaupunki 4,84 %, Lohjan kaupunki 4,84 %, Vihdin kunta 4,84 ja Kirkkonummen kunta 0,48 %.

Osakkaat ovat sitoutuneet osakassopimuksessa rahoittamaan yhtiötä ratasuunnitteluvaiheen ajan omistusosuksiensa suhteessa noin 77,35 miljoonalla eurolla ja rahoitus on toteutettu pääomittamalla yhtiötä vuosittain sille muodostuvia suunnittelukustannuksia vastaavasti. Yhtiö on

saanut ratasuunnitteluun 50 % Euroopan Unionin CEF-rahoitusta ja suunnittelu on edennyt sille asetetussa aikataulussa kustannusarvion mukaisesti.

Yhtiön voimassa olevassa osakassopimuksessa on kirjattu mahdollisen rakentamisvaiheen jatkorahoituksen osalta, että osakkaiden neuvotteluiden tuloksena yhtiö voi kerätä tarvittavan rahoituksen osakkailta ja/tai kolmansilta osapuolilta erikseen päätettävällä tavalla. Selvyyden vuoksi on lisäksi todettu, että osakassopimuksen mukaiset aiemmat rahoitussitoumukset tai niiden keskinäiset suhteelliset osuudet eivät luo olettaa mahdolliseen myöhempään rakentamisvaiheen rahoitukseen, rahoitussitoumuksiin, niiden suhteellisiin osuuksiin tai muihin rahoituksen ehtoihin. Jatkorahoitus edellyttää yhtiön omistus- ja rahoitusrakenteen uudelleenjärjestelemistä sekä uudistettua osakassopimusta.

Yhtiön rahoitussitoumuksen suhteellinen jakautuma määräytyy siten neuvotteluissa sovittavalla tavalla, eikä se ole johdettavissa suoraan yhtiön nykyisistä omistusosuuksista. Myöskään rahoituksen muotoa ei ole aiemmilla päätöksillä sidottu oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, vaan osakkailla on vapaus sopia rahoituksen järjestelystä osakkaiden ja yhtiön kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Selkeyden vuoksi todetaan, että tahtotila ei velvoita osakkaita osallistumaan rahoitukseen ja rahoittaminen on ehdollinen kunkin osakkaan toimivaltaisten päätöksentekovelinten myöhemmille päätöksille. Hankeyhtiön osakkaiden tarkoituksena on jatkaa keväällä 2024 tarkempia keskusteluita mainittujen hankkeiden rahoittamiseen sitoutumisesta ja kunkin osakkaan osuudesta rahoittamiseen.

Valmistelija

Essi Piiröjärvi, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 168 5451

Esittelijä

vs kunnanjohtaja

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. valtuuttaa kunnanjohtajan hyväksymään liitteenä olevan alustavan tahdonilmauksen Salo – Hajala sekä Espoo - Hista yhteysvälien rakentamissuunnittelun sekä rakentamisen ja yhtiön toimialaan kuuluvien muiden ratayhteyksien rakentamissuunnittelun rahoittamisesta. Asiakirjaan voidaan tehdä ennen allekirjoitusta muutoksia, jotka eivät heikennä Vihdin kunnan asemaa sopijaosapuolena. Tahdonilmaus ei velvoita Vihdin kuntaa osallistumaan rahoitukseen, ja rahoittaminen on ehdollinen kunnan toimivaltaisten päätöksentekovelinten myöhemmille päätöksille. Hankeyhtiön osakkaiden kesken neuvotellaan tarkemmista osakaskohtaisista rahoitusosuuksista kevään 2024 aikana
2. todeta evästyksenä jatkoneuvotteluihin, että

- kuntien rahoitusosuuden tulisi olla rakentamisvaiheessa selkeästi liitteenä olevaa valtion esitystä pienempi
- ensisijaisena rahoitusmallina tulisi käyttää hankeyhtiön lainoitusta ja sille annettavaa kuntien ja valtion takausta
- mahdollisesti myönnettävä CEF - tuki tulee kirjautua kaikkien omistajien hyväksi eli sen tulee vähentää kaikkien omistajien rahoitusosuuksia
- yhtiön rahoitus tulee suunnitella siten, että se ei aiheuta yhtiön omistajille myöhemmissä vaiheissa merkittäviä alaskirjauksia
- mikäli Länsirata ei ole toteutunut 2040 mennessä, valtio sitoutuu palauttamaan muille osakkaille niiden hankkeeseen sijoittaman pääoman.

3. esittää kunnanvaltuustolle, päätöksen merkitsemistä tiedoksi.

Käsittely

Erkki Eerola poistui kokouksesta esteellisenä (yhteisöjäävi).

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan sijaisen päätösehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Kunnanvaltuusto 29.01.2024 § 3
141/08.00.00/2021

Ehdotus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä kunnanhallituksen päätöksen 15.1.2024 § 13 tiedoksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti merkitä kunnanhallituksen päätöksen 15.1.2024 § 13 tiedoksi.